

ශ්‍රී ලංකා අගමැති ඇමරිකානු සහයන් සමග බැඳීම් තරකරගනී

Sri Lankan prime minister strengthens ties with US allies

විජිත් සමරසිංහ විසින්

2017 මැයි 11

ආයෝජන සොයා යාමට අමතරව ආන්ඩුව, කලාපය තුළ ඇමරිකාවේ මූලිකත්වයෙන් සිදු කෙරෙන ප්‍රකෝපකාරී මිලිටරි ව්‍යායාමයන්ට ද කැපවී සිටී.

පසුගිය මාසයේ අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහ ජපානය, විශ්ටිනාමය හා ඉන්දියාවේ නිල සංචාර වල නිරත විය. මේ සෑම රටක් සමගම ශක්තිමත් ආර්ථික බැඳීම් ඇතිකර ගැනීමට හා “ඉන්දියානු සාගර කලාපයේ ආරක්ෂාව” යන ව්‍යාප්තිය යොදා ගනිමින් මිලිටරි සහයෝගීතාව වර්ධනය කිරීමට ද වික්‍රමසිංහ පොරොන්දු විය.

ඉන්දියාව, ජපානය හා විශ්ටිනාමය යන රටවල් තුළම ඇමරිකාවේ විනයට එරෙහි යුද සැලසුම් වල මූලෝපායික පාර්ශවකරුවන්ය. මේ සංචාර සිදු කෙරුණේ, ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික වශයෙන් විනය මත යැපීම පිලිබඳව, ටෝකියෝවේ, නවදිල්ලියේ හා වොෂින්ටනයේ වර්ධනය වන උත්සුකය හමුවේය.

2015 දී ඇමරිකාව ඉන්දියාවේ ද සහාය ඇතිව මහින්ද රාජපක්ෂ ජනාධිපති කමිත් ඉවත් කර මෙහිපාල සිරිසේන බලයේ පිහිටුවීම සඳහා තත්කුමාරු කුමන්ත්‍රණයක් දියත් කළේ, රාජපක්ෂ හා විනය අතර වර්ධනය වෙමින් තිබුණු සමීප සම්බන්ධතා නිසාය. සිරිසේන වහාම විනයේ අරමුදලේ යොදාගත් ව්‍යාපෘති ගනනාවක් අත්හිටුවනු ලැබූ නමුත් අරමුදලේ හිඟයකට හා නය බරින් මිරිකී සිටින ආන්ඩුව ආයෝජන සඳහා යලත් හැරී ඇත්තේ බිපීනය වෙතය.

මෙයින් වඩාත්ම විවාදයට තුඩුදී ඇති ව්‍යාපෘතිය නම් “වයිනා මර්වන්ට් පෝට් හෝල්ඩිංස්” සමාගමට, විනය විසින් ඉදිකරන ලද හම්බන්තොට වරායේ කොටස් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් 99 අවුරුදු බද්දකට ලබා දීමට යෝජිත ගිවිසුමයි. අගමැති වික්‍රමසිංහ තම සංචාර වලදී පරිස්සමෙන් වචන තෝරාගෙන සකස් කළ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයන් මගින් ඒ රටවල තම සහයන්ට සහතික කර සිටියේ, තමන් විනයෙන් ආර්ථික ආයෝජන බලාපොරත්තු වුවත්,

කොළඹ පාලනය ආසියාව තුළ ඇමරිකාවේ මිලිටරි සුදානම සමග සම්පූර්ණයෙන්ම පෙලගැසී සිටින බවයි.

ටෝකියෝවේදී වික්‍රමසිංහ හු-දේශපාලනික හා ආර්ථික කරුණු පිලිබඳව පුලුල් සාකච්චා වල නිරතවිය. ජපානය ඇමරිකාවේ සහයෙක් ලෙස සිටියත්, එයටත් තමන්ගේම අධිරාජ්‍යවාදී අරමුණු සඳහා ගෝලීයව හා ආසියානු රටවල් සමග මූලෝපායික සම්බන්ධතා වර්ධනය කරගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇත.

යෝජිත වින ව්‍යාපෘති ආර්ථික ස්වභාවයේ ඒවා පමණක් බව වික්‍රමසිංහ ජපාන බලධාරීන්ට සහතික විය. හම්බන්තොට වරාය ගිවිසුම සම්බන්ධයෙන් ඔහු කියා සිටියේ “මෙය සම්පූර්ණයෙන්ම වාණිජ ව්‍යාපෘතියක් පමණයි, ශ්‍රී ලංකාවේ වරායන්, ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාවට හැර අන් කිසිදු මිලිටරි කාර්යයක් සඳහා යොදා ගැනීමට ඉඩ දීමට අපට අවශ්‍යතාවක් නැහැ.” යනුවෙනි.

නමුත් සැබෑව නම්, මේ සීමාව බලපැවැත්වෙන්නේ වින නාවික හමුදාවට පමණක්ය යන්නයි. මාර්තු මාසයේදී ඇමරිකානු පැසිෆික් නාවුක බල ඇතියේ “ගෝල් රිවර්” ප්‍රවාහන නෞකාව හම්බන්තොට වරායට පැමිණ ශ්‍රී ලංකා, ජපාන හා ඕස්ට්‍රේලියානු නාවුක යාත්‍රා සමග ඒකාබද්ධ අභ්‍යාසයක් පැවැත්විය.

වික්‍රමසිංහ සහ ජපාන අගමැති ශින්සෝ අබේ නිකුත් කළ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශය මගින් දෙරට අතර වඩාත් සමීප ආර්ථික හා මිලිටරි සහයෝගීතාව සඳහා වැඩසටහනක් ඉදිරිපත් කර තිබිණි. මේ අනුව ටෝකියෝව යෙන් බිලියන 44ක් (ඩොලර් මිලියන 387ක්) නය ආධාර වශයෙන් සපයනු ඇති අතර, තවත් යෙන් බිලියනයක් ඉන්දියාව සමග එක්ව ත්‍රිකුණාමල වරාය සංවර්ධනයට යොදවනු ඇත.

සමුද්‍ර ආරක්ෂාව පිලිබඳ සම්බන්ධතා වර්ධනය කර ගැනීමට ද දෙරට එකඟ විය. මේ අනුව, ඉන්දියාවේදී පැවැත්වීමට නියමිත මිලග ජපාන-ඉන්දිය වෙරල ආරක්ෂක අභ්‍යාස වලදී ශ්‍රී ලංකාව නිරීක්ෂකයෙක් ලෙස සහභාගී වනු ඇති අතර ඊලග

වසරේ සිට පුර්ණ හවුල්කරවෙක් ලෙස සහභාගී වනු ඇත. ඒකාබද්ද ප්‍රකාශය දෙරට අතර මේ වන විට සිදුවන ඉහල මට්ටමේ මිලිටරි හුවමාරුව ගැන සතුට පලකල අතර, ශ්‍රී ලංකා වෙරල ආරක්ෂක අංශයට සැපයෙන ජපාන ආධාර පුළුල් කිරීමටද පොරොන්දු විය. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකා වෙරල ආරක්ෂක අංශය ජපානයේ නිෂ්පාදිත P-3C මුර සංචාරක ගුවන් යානා දෙකක් භාවිත කරන අතර ජපාන මූල්‍ය හා තාක්ෂණික ආධාර සහිතව මුර සංචාරක යානා දෙකක් තනමින් සිටී.

සිඩ්නි නුවර ලොවී ආයතනයේ “ඉන්ට්‍රිටර්” සඟරාවට අනුව, ජපාන අගමති අබේ, මිලග පුලි මාසයේදී “මලධාර් හමුදා අභ්‍යාසයට ද” ශ්‍රී ලංකාව නිරීක්ෂකයෙක් ලෙස සහභාගී විය යුතුයයි යෝජනා කර ඇත. ඉන්දියාව, ඇමරිකාව හා ජපානය අතර සිදුවන මේ අභ්‍යාසයට ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදා නිලධාරීන් සහභාගී කර ගැනීමට ඉන්දියාව ද කැමැත්ත පලකර ඇත.

ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශය, ඇමරිකානු ආස්ථානය අනුව යමින්, උතුරු කොරියාවේ න්‍යෂ්ටික හා දිගුදුර ප්‍රක්ෂේප මිසයිල අත්හදාබැලීම “දැඩි ලෙස” හෙලා දකිනු ලැබිණි. තවදුරටත්, එමගින් දකුණු චීන මුහුදේ සාමය හා ස්ථාවරත්වය, එහි යාත්‍රා කිරීම හා පියාසැරීමේ නිදහස හා බාධාවකින් තොර නාවුක වෙළඳාම සඳහා සියලු රටවලට ඇති අයිතිය රුකීම සඳහා දෙරටේ කැපවීම ද තහවුරු කෙරිණි. මේ සියලු කාරණා එල්ලවී ඇත්තේ චීනයට එරෙහිවය.

විසට්නාමයේදී වික්‍රමසිංහ හා අගමැති නුයෙන් ක්සුආන් ෆුක් දෙරට අතර වානිජ ගනුදෙනු එලඹෙන වසර කීපයේදී ඩොලර් බිලියන 1 දක්වා වර්ධනය කරගැනීමට එකඟ වූහ. ඒ සමගම, විසට්නාම ආරක්ෂක පුහුණු පීඨය හා ලංකාවේ කොතලාවල ආරක්ෂක විද්‍යාලය අතර ද සහයෝගීතා වැඩිදියුණු කිරීමට දෙරට එකඟ විය. ජපානයේදී මෙන්, “ඉන්දියානු සාගර කලාපයේ ආරක්ෂාව” හා “නාවික ගමනාගමනයේ නිදහස” සඳහා විසට්නාමය සමග එක්ව කටයුතු කිරීමට වික්‍රමසිංහ පොරොන්දු විය. මෙය චීනයට එරෙහි දකුණු චීන මුහුදු ප්‍රදේශ පිලිබඳව විසට්නාමය කරන අයිතිවාසිකම් කියා පෑමට ලබාදෙන නිහඬ සහයෝගයකි.

අප්‍රේල් 27 වෙනිදා වික්‍රමසිංහ ඉන්දිය අගමැති නරේන්ද්‍ර මෝදි හමුවිය. මේ සංචාරයේදී, දෙරට අතර “ආර්ථික ව්‍යාපෘති සඳහා සහයෝගීතාවට” අවබෝධතා ගිවිසුමක්ද අත්සන් තැබිණි. ත්‍රිකුණාමල වරායේ තෙල් ටැංකි සංවර්ධනය කිරීම හා “ආර්ථික හා තාක්ෂණික සහයෝගීතා ගිවිසුම” (එක්ටා) කඩිනම් කිරීමද මෙහිදී සාකච්චාවට ගැනිණි.

මේ කාරණා දෙකම ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැඩි ලෙස මතභේදයට තුඩුදී ඇති අතර, ඉන් පලමුවැන්න වික්‍රමසිංහ නවදිල්ලිය බලා පිටත් වීමට ආසන්නයේ ඉන්ධන සැපයුම සම්පූර්ණයෙන් අඩාල කල වැඩිවර්ජනයකට ද හේතු විය.

මෙහිදී සාකච්චාවට ගැනුණු අනිත් ව්‍යාපෘති අතර, කෙරවලපිටියේ මෙගාවොට් 500ක උවඹිල ස්වභාවික වායු බලාගාරයක් හා පාවෙන රැඳවුම් ඒකකයක් ඉදිකිරීම, සාම්පූර් ප්‍රදේශයේ මෙගාවොට් 50ක් සූර්යශක්ති බලාගාරයක් ඉදි කිරීම හා ත්‍රිකුණාමලය වරාය දියුණු කිරීම හා එහි බනිජතෙල් පිරිපහදවක් ඇති කිරීම හා කොලඹ වරායේ නව බහලුම් අංගනයක් සඳහා ආයෝජනය කිරීමට ඉන්දියානු සමාගම් දිරිගැන්වීම ද ඇතුළත් විය.

ඉන්දිය අගමැති මෝදි ද පසුගිය සතියේ ජාත්‍යන්තර වෙසක් උත්සවයට සහභාගී වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේය.

මේ අතර ඉන්දියානු මාධ්‍ය පෙන්වා දෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි අනුහස පැතිරවීම සඳහා ඉන්දියාව හා චීනය අතර යලි තරගයක් පැනනගිමින් ඇති බවයි. ඉන්දියන් එක්ස්ප්‍රස් පුවත්පත ප්‍රකාශ කලේ යෝජිත ත්‍රිකුණාමල වරාය ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාව “දිල්ලිය හා බිජිනය අතර තුලනය වීමට” ගනු ලබන පියවරක් බවයි. “හම්බන්තොට හා කොලඹ ව්‍යාපෘති චනයට ලබාදුන් නිසා නොසතුටට පත්වී ඇති ඉන්දියාව සතුටු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව දිවයිනේ චෙනත් ප්‍රදේශ වල ව්‍යාපෘති එරටට ලබා දීමට සැරසෙන” බවද පුවත්පත වැඩිදුරටත් සඳහන් කලේය.

ශ්‍රී ලංකාව චීන ආයෝජන වලට ඇදීයාම බිජිනය දෙසට හු දේශපාලනිකව හැරීමක් නොවේ. එය රට මුහුණ දී ඇති විනාශකාරී ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ අසරනවී ගනු ලබන පියවරකි. ශ්‍රී ලංකාව මත ඇමරිකානු ඩොලර් බිලියන 6.4ක නය කන්දරාවක් ගොඩගැසී ඇති අතර ඉන් ගැලවීමට ආන්ඩුව උමතු සහගතව ආයෝජන සොයමින් සිටී. පසුගිය රාජපක්ෂ ආන්ඩුව සමයේ, චීනය ජපානය අහිඟවමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම මූල්‍ය සම්පාදකයා බවට පත්විය.

ශ්‍රී ලංකා ආන්ඩුවේ මේ උපාමාරු සිදු වන්නේ, ඇමරිකාවේ ට්‍රම්ප් පාලනය උතුරු කොරියාව සමග ගැටුම් උත්සන්න කරමින්, ආසියාව තුළ චීනයේ මූලෝපායික ශක්තිය බිඳ දැමීමට පියවර ගනිමින් සිටින කොන්දේසි යටතේය. වික්‍රමසිංහගේ මේ සංචාර වලින් පැහැදිලි වන්නේ, ඔහුගේ ආන්ඩුව, කලාපය තුළ වොෂින්ටනයේ ප්‍රකෝපකාරී ක්‍රියා වලට දිගටම සහාය දක්වන බවයි.